

БЕЗПЕЧНИЙ ІНТЕРНЕТ

Ти вже добре знайомий з інтернетом. У тебе напевно є улюблені сайти й віртуальні друзі, ти знаходиш в інтернеті інформацію, що допомагає навчатися й займатися улюбленими справами, спілкуєшся з людьми, що живуть в інших містах, завантажувеш цікаві картинки й музику, граєш у захоплюючі ігри. Проте, пам'ятай: як і в реальному світі, в інтернеті ти можеш зустрітися з загрозами й небезпечними людьми. Тому тобі дуже важливо навчитися уникати небезпек інтернету! Прочитай прості правила безпечного поведіння в мобільному інтернеті й поділися ними з батьками та друзями.

Як легко відрізнити корисні сайти від марних?

Навчайся оцінювати інформацію! В інтернеті ти можеш знайти безліч найрізноманітнішої інформації. Є цікава й корисна, що знадобиться тобі в навчанні, спілкуванні, зайнятті улюбленими справами й взагалі — у розвитку. Але є й непотрібні тобі сайти — ті, які ти не розумієш, які викликають неприємні відчуття й емоції, або просто — сайти, призначені тільки для дорослих. Тобі потрібно навчитися оцінювати інформацію. Заходячи на новий сайт, насамперед, запитай себе, чи може він допомогти тобі в спілкуванні, навчанні, хобі, підняти настрій? І якщо відповідь — ні, тоді для чого тобі його відвідувати? Найкраще — разом з батьками скласти перелік цікавих та корисних для тебе й всієї родини сайтів і, в основному, відвідувати їх.

Що про тебе, твій будинок та родину не повинні знати сторонні?

Ти — це ти! Ти — особистість із найпершої хвилини свого народження. У тебе є ім'я, прізвище, родина, адреса, улюблені іграшки, мобільний телефон, тощо. Все це — твій особистий простір, твій маленький світ. Деякі люди в інтернеті можуть намагатися проникнути у твій простір. У чатах, ICQ або форумах, «Однокласниках.ру» або інших соціальних мережах ці люди можуть просити тебе детальніше розповісти про себе та свою родину, розпитувати про твій вік або про улюблені місця прогулянок, ким працюють твої батьки, за якою адресою ти мешкаєш, що цікавого й коштовного є в твоєму будинку, коли твої батьки йдуть на роботу. Не впускай у свій світ незнайомих! Адже ти не знаєш, для чого вони хочуть про це довідатися. Навіть якщо людина в інтернеті говорить, що він працює в міліції або старий друг твоїх батьків, нізащо не відповідай йому! Адже ти не можеш перевірити, правду він говорить чи ні. Ти ж не станеш розповідати про себе незнайомим дорослим на вулиці. Користуйся цим же правилом і в інтернеті. А якщо хтось буде занадто наполегливо тебе розпитувати — не спілкуйся більше із цією людиною та розкажи про все батькам.

Як правильно вибрати нік та пароль?

Псевдоніми й паролі! Ти напевно бачив фільми та читав книжки про шляхетних лицарів, що приховували своє ім'я, і хитрих шпигунів, які користувалися паролями. В інтернеті тобі потрібно брати з них приклад. Ніколи не називайся своїм справжнім ім'ям та прізвищем і правильно обирай паролі! Стороннім людям зовсім непотрібно знати як тебе звать, і в них не повинно бути шансу дістатися до твоєї особистої інформації. Запам'ятай головні правила:

Твій псевдонім, що часто називають ніком, повинен бути таким, щоб ніхто не зміг здогадатися про твій вік, адресу, школу та іншу особисту інформацію; Твій пароль не повинен бути занадто легким, не варто обирати паролем своє ім'я або рік народження. Краще, нехай це буде щось близьке тобі, але невідоме стороннім. Наприклад, згадай свою улюблену страву, тоді паролем може бути піца або котлети. Ти легко запам'ятаєш такий пароль, а сторонні ніколи його не вгадають.

Ніколи й нікому не повідомляй свій пароль, це твій власний секрет!

Що робити, якщо ти зустрів незрозумілий тобі сайт?

Краще перепитати! В інтернеті ти можеш зустріти інформацію, фотографії або відео, які для тебе будуть не зовсім зрозумілі. В тебе можуть виникати питання, на які ти не можеш знайти відповідь. Обов'язково поговори зі своїми батьками та задай їм свої питання. Буває, що з батьками поговорити не виходить, тоді запитай у старших родичів, викладачів, майстрів виробничого навчання або іншого близького й авторитетного для тебе дорослого. Що робити, якщо хтось намагається залякати тебе в мобільному інтернеті? Не бійся! Іноді ти можеш зустріти в інтернеті щось, що може тебе налякати. Наприклад, тобі можуть погрожувати інші люди, або на сайтах можуть бути жорстокі фотографії й відео. Не лякайся! Просто є люди, які так розважаються — лякаючи інших. Пам'ятай, це просто інформація, яку ти можеш легко викинути з голови. А якщо не виходить — поділися своїм страхом з батьками, адже будь-які складності легше переборювати разом.

Чому не варто завантажувати з невідомих сайтів?

Завантажуй обережно! У мобільному інтернеті ти можеш знайти безліч корисних, кумедних або просто цікавих роликів, ігор, музики або фотографій. Багато що з них ти можеш легко скачати на свій мобільний телефон або комп'ютер. Проте будь обережним, ніколи нічого не завантажуй з невідомих тобі сайтів. По-перше, там може виявитися зовсім не те, що ти хотів отримати. А по-друге, разом із цікавим роликом ти можеш скачати й вірус, який пошкодить твій телефон або комп'ютер.

Що ховається за «безпрограшними» лотереями?

Безкоштовний сир. Є таке прислів'я: «Безкоштовний сир буває тільки в мишоловці». Вона означає, що якщо тобі пропонують взяти участь в «безпрограшній акції» або виграти в азартній грі, тебе намагаються обдурити. Наприклад, для участі в акції тебе попросять відправити SMS-ку, «забувши» сказати, що вона коштує великих грошей, а в азартних іграх на тебе будуть чекати хитрі й досвідчені супротивники. Не звертай уваги на яскраву рекламу й привабливі пропозиції. І звичайно, ніколи не погоджуйся, якщо тобі пропонують особисто приїхати кудись щоб забрати приз, або — дати свою домашню адресу, щоб тобі його принесли або надіслали.

Чому важливо спілкуватися з реальними й віртуальними друзями?

Більше спілкуйся! Намагайся побільше спілкуватися зі своїми однолітками в інтернеті, і в реальному житті. Запишися за допомогою батьків у цікавий тобі гурток або спортивну секцію. Розмовляй і грай з однокласниками на перервах та

з однолітками у дворі. Спілкуйся в чатах і на форумах по зацікавленням. Дуже важливо, щоб ти розвивався гармонійно та умів будувати відносини із самими різними людьми у реальному світі, і в інтернеті! Це обов'язково стане тобі у пригоді в майбутньому, уміння спілкуватися потрібно для більшості сучасних професій.

Що можна робити за допомогою інтернету?

Стань справжнім знавцем! Дуже приємно відчувати себе справжнім знавцем інтернету, комп'ютерних програм, мобільного телефону. Дізнавайся більше про можливості інтернету та різних програм, особливо — програм, які допоможуть зробити твій інтернет більш безпечним — антивірусах, спам-фільтрах. Попроси батьків розповісти тобі все, що вони про це знають, і сам шукай інформацію з цієї теми. Повір, чим більше ти знаєш і вмієш, тим більше цікавих можливостей інтернету ти зможеш використовувати: малювати власні мультфільми, писати музику, створювати свої сайти й багато чого іншого.

Чому важливо зберігати довірливі відносини в родині?

Дружи зі своїми батьками! Часто тобі може здаватися, що батьки нічого не розуміють у твоїх захопленнях, що їм не цікаво те, чим ти займаєшся. Але не закривайся від батьків! Краще постарайся зробити їх своїми друзями. Обов'язково радься з ними по складних питаннях, розповідай про те, що нового ти довідався в інтернеті, що тобі сподобалося, а що — навпаки, викликало переляк або інші неприємні емоції. Пам'ятай, батьки люблять тебе й хочуть, щоб у тебе все було добре. Крім того, у них значно більше досвіду спілкування з різними людьми, яким вони можуть із тобою поділитися.